

I alle beskrivelser av planen som jeg har lest, også prof. Sverre Pedersens foredrag fra det store 250 årsjubileum for Cicignon i 1931, hevdes at det er en feil ved Cicignons byplan at kvartalene er for store. Jeg deler ikke dette syn. Cicignon har bare villet regulere et overordnet gatenett og overlate til de lokale instanser å sørge for tilbringergater tilpasset den fremtidige bebyggelse. I alle fall har sentrum fungert frem til vår tid, med tilbringergater i de store kvartaler basert på restene av de gamle middelaldergater, supplert med nye tilbringergater av tilsvarende dimensjon, og som vi fremdeles kaller veiter. Dette har gitt en meget høy utnyttelsesgrad og oppfylt Cicignons intensjoner om «Ersparung der Umkosten».

I løpet av de 300 år som har gått er det da også bare på ett punkt foretatt en vesentlig endring i planen ved å dele opp storkvartaler med en gjennomløpende gate, nemlig Ths. Angells gate med Lilletorvet. Lilletorvet ble før noen årtier siden omdøpt til Cicignons plass. Det må vel være en anakronisme å knytte Cicignons navn til det eneste nevneverdige ledd i den aktuelle del av dagens byplan som han *ikke* har stått fadder for.

Med vår tids byggeteknikk byr Cicignons storkvartaler muligheter som aldri før. Torvkvartalsplanen er et eksempel på dette. En karrébebyggelse i hovedgatene bidrar til de faste gaterom Cicignons plan forutsetter, og omslutter også en ny plass i dette storkvartalets sentrum, Tinghusplassen. Der er regulert, og delvis bygget, et system av interne fotgjengergater i to plan. Varetilførsel til magasiner og butikker er ordnet på kjellerplanet uten å belaste hovedgater. Publikums parkeringsbehov dekkes i den underjordiske Torvgarasje. Luftforurensing begrenses gjennom en felles fyringssentral med høy teknisk standard. Slike løsninger er bare teknisk/økonomisk mulig for utbyggingsområder på størrelse med Cicignons storkvartaler.

Cicignons byplan førte til at man for første gang siden middelalderen begynte å tenke stort om bebyggelse i Trondhjem. La oss håpe at den utvikling som skjød fart i løpet av 1700 årene, og som på godt og ondt har fortsatt frem til vår tid når konjunktorene var gunstige, ikke stanses av den Midtbyplan myndighetene vedtok i jubileumsåret 1981.

La Cicignons ånd prege byen også etter 300 årsjubileet!

Den nye Sylstasjonen

AV FREDRIK FRYKLUND

Jämtlandsfjellene er normalt et meget populært område for fjellvandrere. I år kan vi imidlertid regne med litt av en folkevandring til Sylene og Helags etter at den nye turiststasjonen er åpnet. Det skjer i mars, etter knapt et års byggetid.

For den som nysgjerrig nærmer seg Sylstasjonen avslører ikke på noen måte det beskjedne eksteriøret at det dreier seg om et bygg i mangemillioners-klassen.

I stedet for å bygge et prangende monument som reiser seg mot himmelen, har arkitekten Jan H. Ericson valgt å la tre diskrete enetasjes bygninger møtes i en T.

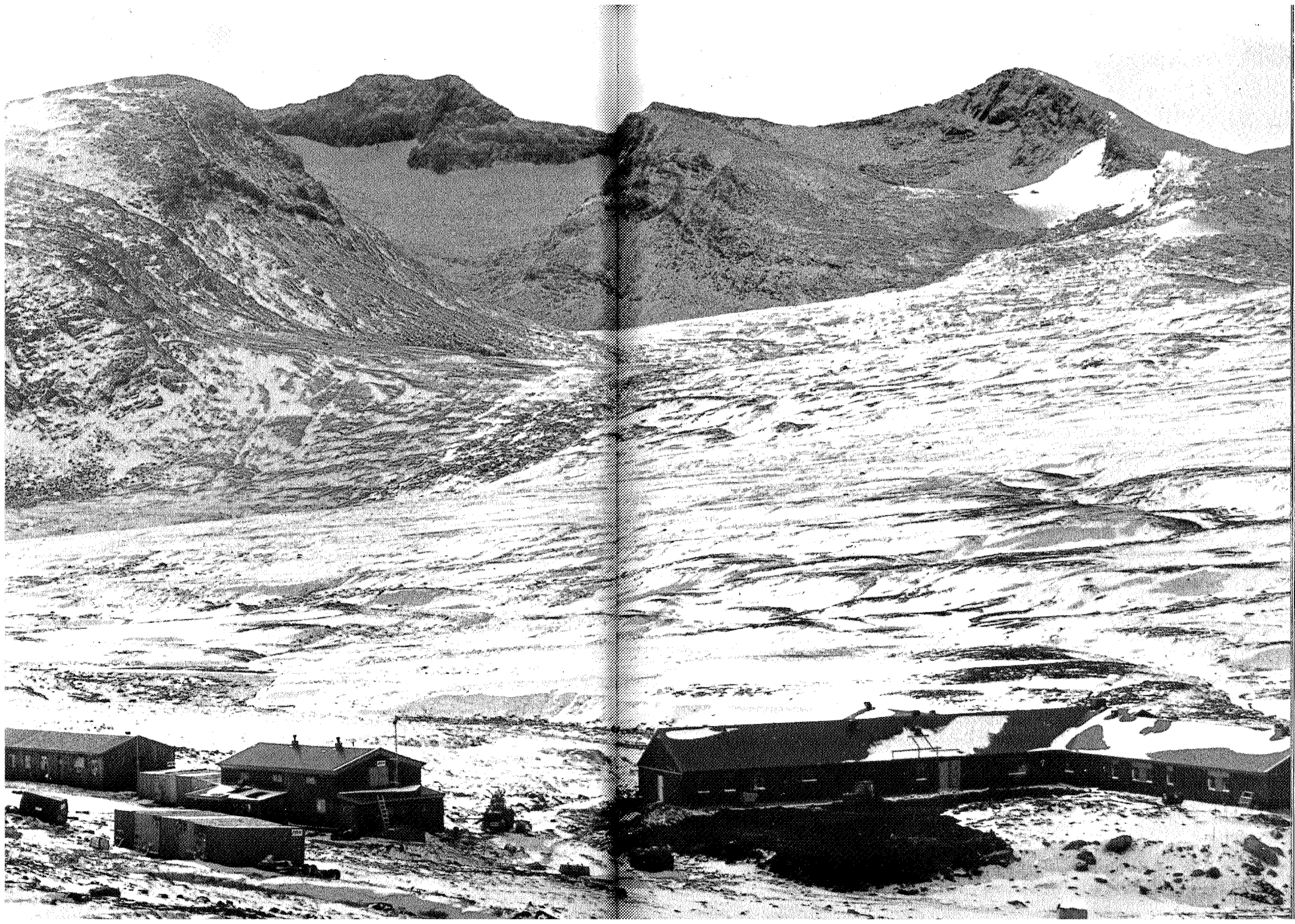
På avstand er det like mye konturene av de «gamle» anneksene Lillsylen og Kläppen som fanger oppmerksomheten. Takket være at stasjonen er bygget som en T kan man fra de fleste hold bare se to av de tre bygningene samtidig, noe som gjør at den ikke virker spesielt stor.

Men stor er den. Størrelsen er eksakt den samme som den nedbrente fjellstasjonen, dette henger sammen med forsikringsselskapets bestemmelser.

Det var en fare for at det nye anlegget skulle preges av lange korridorer, men det har Jan H. Ericson forsøkt å unngå ved å la to av de tre lange husene gå delvis parallellt. Dessuten skal et tverrgående mønster i gulvet motvirke «korridoreffekten».

På avstand er det like mye konturene av de «gamle» anneksene som fanger oppmerksomheten på Sylstasjonen - den nye bygningen (t.h.) består av tre en-etasjes bygninger som møtes i en T.

(Fredrik Fryklund)

De tre bygningene møtes i en stor åpen sentralhall, der de fleste servicefunksjonene er samlet: resepsjon, telefoner, butikk, kjøkken matsal og sittegrupper foran den store, åpne peisen. For mange fjellvandrere som vil slappe av fra hverdagsmaset kan det kanskje føles galt å komme til en fjellstasjon og der måtte trenges sammen med mange, fremmede mennesker. Men på den nye Sylstasjonen finnes det ingen store fellesrom, når man ser bort fra spisesalen. I stedet blir det flere mindre grupper med bord og stoler, der man kan sitte og slikke sine sår i ro og mak, nyte utsikten og planlegge morgendagens eventyr.

Det er allerede klart av Sveriges Turistforenings Østersundskrets bidrar til å innrede en av disse kosehjørnene i ekte jämtlandsstil. Også når det gjelder de enkelte gjesterommene, drøyt 30 stk., kan vi nok regne med at de forskjellige kretsene i den svenske turistforeningen vil bidra med sitt. Allerede nå har kretsene i Göteborg og Østersund lovt å stå for innredningen av hvert sitt rom. Tanken er at innredningen på forskjellig måte skal preges av giverens landskap. Med kart, bilder og faktabøker om landskapet i hvert rom, kan en rundvandring på den nye Sylstasjonen bli en interessant geografileksjon. I oktober så det ganske kaldt ut inne på fjellstasjonen. Innredningsarbeidet skal gjøres i de mørke vintermånedene. Desto mer lunt kommer det til å bli i mars når stasjonen åpner for publikum.

Overalt - der det er tillatt av brannsikringshensyn, skal veggene dekkes med panel og vevarbeider. Sylstasjonen har derfor - til tross for størrelsen - store forutsetninger til å bli en riktig hyggelig fjellstue.

Nå er det naturligvis vanskelig å skape en gammeldags «fjellstasjonsatmosfære» i en helt nyoppført bygning, men det enkle og gedigne interiøret kommer mer til å minne om koselige skogskoier enn dobbeltrom på Hilton.

Den som vil ha service ved bord med hvite duker har ikke mye å hente på Sylstasjonen. Her kommer virksomheten til å bygge på selvhushold. Men allikevel trenger ikke kresne vandrere som har fått nok av pulvermat å bli avskrekket, ettersom den velutstyrte butikken kommer til å selge både ferskvarer og frosne, ferdiglagede retter, som bare settes inn i elektronovnene eller lages i stand på en av de 16 kokeplatene på kjøkkenet.

Anlegget kommer også til å kunne tilby bekvemmeligheter som badstu, dusj, vaskerom og store uthus for ski og telttørring o.s.v.

Stemmer dette med tegningene? Svenska Turistföreningens prosjektsjef, Lars Ericson (t.v.) og arkitekten J.H. Ericson diskuterer nybygget med arbeidssjef Reidar Eriksson og arbeidsleder Sören Rådsäter. (Fredrik Fryklund)

Etter lokale ønsker har man bestemt at et grovkjøkken utstyres med oppvaskbenk og kokemuligheter for mindre grupper, f.eks. fjellklatrere, som ønsker å komme i hus, men som ikke har behov for å benytte resten av anlegget.

Antakeligvis kommer det til å bli delte meninger om hvorvidt den nye fjellstasjonen er for enkel - eller om Svenske Turistforeningen heller burde ha satset på et betydelig flottere anlegg.

Byggearbeidet har gått raskere enn antatt. Forholdene har også vært nærmest ideelle med tre sjeldent tørre sommermåned. Takket være at forrige vinter holdt seg helt til juni, kunne man frakte størstedelene av bygningsmaterialene - 14700 tonn - med snøscootere de 17 kilometerne fra Storulvån til Sylene, der det som bekjent ikke finnes noen vei. Resten, ca. 500 tonn, er blitt fraktet med helikopter. Det er akkurat den vanskelige tilgjengeligheten som har gjort Sylstasjonen så dyr å bygge. Bare hovedbygningen er kostnadsberegnet til ca. 8 mill. kr. Var den samme bygningen blitt oppført i f.eks. Østersund, ville den ikke ha kostet mer enn ca. 3,5 mill. kr. En detalj:

Bare for å tine opp telen i jorden gikk det med 50 kubikkmeter dieselolje.

For de totalt 45 personer som var sysselsatt med byggingen, minnet tilværelsen mye om livet ute på oljplattformene i Nordsjøen. De ble fløyet i helikopter til Sylene, der de arbeidet intenst i lange perioder. Så fikk de en lang friperiode mens det andre byggelaget tok over.

Arbeidet var meget attraktivt. Over 500 bygningsarbeidere fra hele Sverige meldte sin interesse for å jobbe på Sylstasjonen.

Sylstasjonen er antakelig den siste fjellstasjonen som Turistforeningen bygger. For fremtiden kommer det til å dreie seg om oppussing og utbygging av allerede eksisterende anlegg.

Hvis da ingen anlegg brenner ned. Men det forutsetter man ihvertfall ikke skal skje med Sylstasjonen som nå er bygget av stein. Dessuten er anlegget oppdelt i flere stasjoner, for at en eventuell brann ikke skal kunne spre seg. Det innebærer også at forsikringspremien for Sylstasjonen er gått ned med en fjerdedel sammenlignet med tidligere. På den gamle Sylstasjonen gikk mer enn halvparten av losjiavgiften til brannforsikring!

Takket være at Sylstasjonen var fullverdiggforsikret står snart en ny stasjon innvielsesklar, påkostet av forsikringsselskapet.

En forening for fugleinteresserte

Av AAGE TØRRIS EKKER

Siste år kunne Norsk Ornitologisk Forening (NOF) feire 25-årsjubileum. Som vi skal se i fortsettelsen er det en livskraftig 25-åring vi har med å gjøre. Fra en forholdsvis beskjeden start i 1957, med vel 500 medlemmer, har foreningen økt jevnt og trutt slik at medlemstallet nå nærmer seg 4000. Opp gjennom årene har også foreningen vist seg istand til å ta opp i seg nye strømninger angående økologi og generelt naturvern. NOF fremstår derfor idag som en forening for fugleinteresserte på alle nivå, fra den generelt naturinteresserte amatør og til fagornitologen. Det er denne spennvidden i medlemsmassen som gir foreningen anledning til å arbeide slik den gjør idag.

NOF er en landsomfattende forening, bygd opp etter en modell med fylkesvise avdelinger og under disse igjen, lokallag. I øyeblikket er antall lokallag nesten 50. Foreningen ledes av et styre, mens den daglige rutinemessige drift foregår ved hovedkontoret som ligger i Trondheim. Her har vi en fast ansatt kontorhjelpe i halv stilling. Fire ganger i året utkommer medlemsbladet VÅR FUGLEFAUNA. Det inneholder artikler og småstykker på forskjellig nivå, slik at de fleste skal kunne finne noe av interesse når de får bladet i postkassen. Ved et par anledninger er det også utgitt spesielle temahefter, det ene omhandlet våtmark, det andre tok opp problematikken olje/sjøfugl.

Den lokale aktiviteten i NOF er svært stor. De aller fleste fylkesavdelinger utgir egne lokaltidsskrifter, som tar opp saker av mer lokal karakter. De lokale avdelinger og lag driver også en rekke aktiviteter og undersøkelser av mindre omfang. Eksempler på slike